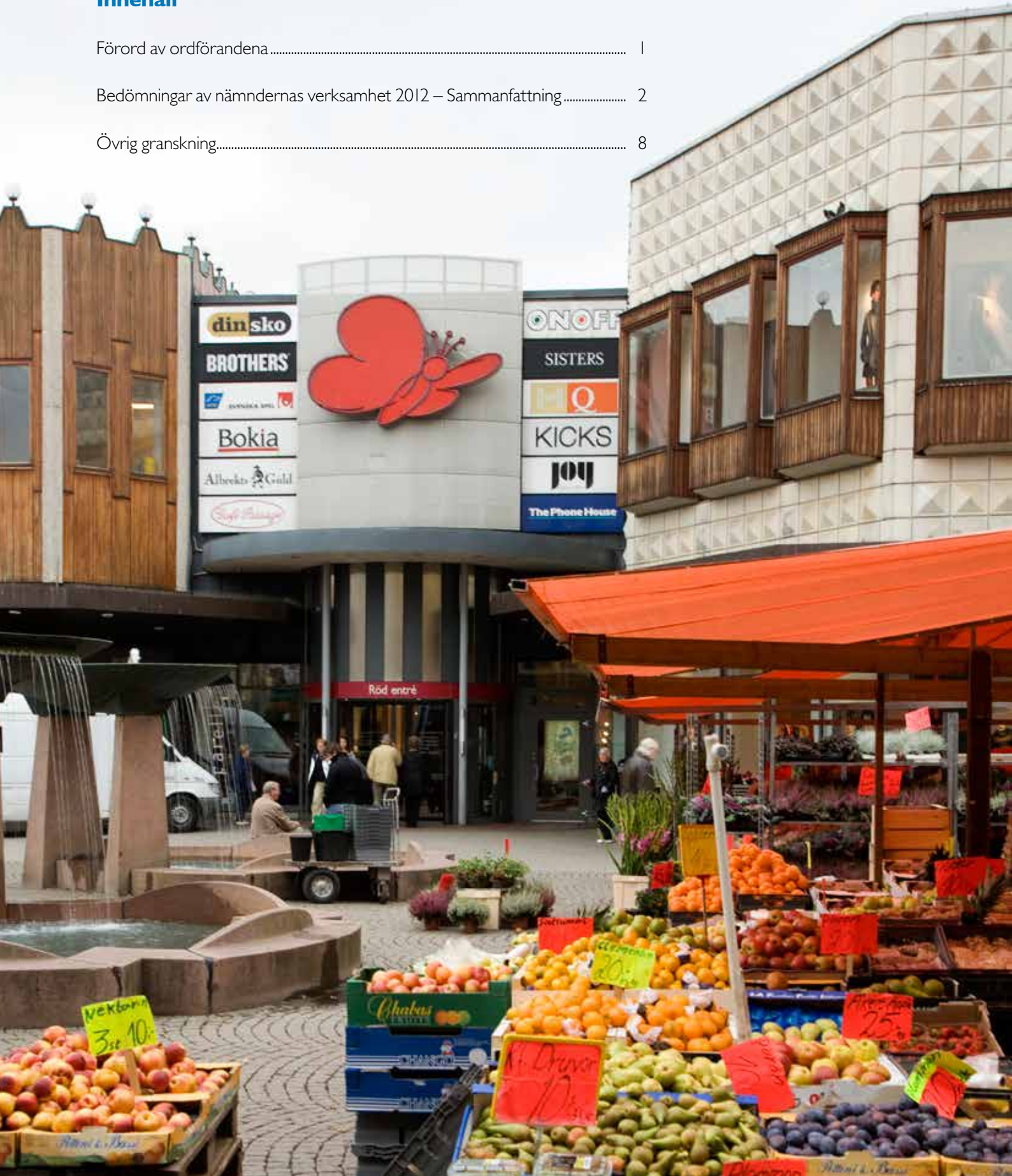

Årsredogörelse 2012

Innehåll

Förord av ordförandena.....	1
Bedömningar av nämndernas verksamhet 2012 – Sammanfattning.....	2
Övrig granskning.....	8

Förord av ordförandena

Vi revisorer har, på fullmäktiges uppdrag, granskat samtliga nämnder och styrelser i den omfattning som följer av god revisionssed. Det innebär att vi granskat om verksamheten följer och lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vi har också tittat på om redovisningen är rättvisande så att den kan ligga till grund för styrning, ledning, uppföljning och kontroll av den verksamhet som bedrivs.

Vi kan konstatera att flertalet av stadens verksamheter har utvecklats på ett positivt sätt och att de flesta av de mål som kommunfullmäktige antagit har uppnåtts. Vår granskning visar också att det råder god ordning och att flertalet av de mål som nämnderna satt upp både vad gäller resultat och verksamhet har uppfyllts. Flertalet nämnder har också en god styrning, kontroll och uppföljning av sin verksamhet och det finns en följsamhet mot lagstiftning och god redovisningssed vad gäller nämndernas räkenskaper. Också inom stadens bolag råder god ordning.

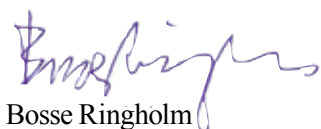
En viktig förutsättning för att staden skall kunna leva upp till kommunallagens krav på en god ekonomisk hushållning är en väl fungerande styrning och uppföljning av verksamheten. Under 2012 finns några avvikelser från detta och som vi vill lyfta fram. Det rör bland annat *Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd* samt *överförmyndarnämnden* där vi valt att rikta kritik i form av anmärkning. Orsaken är främst upprepande budgetunderskott och brister i såväl intern kontroll som i måluuppfyllelse.

Granskningen av år 2012 har sammanfattats i en årsrapport ställd till respektive nämnd och en granskningspromemoria ställd till respektive bolag innehållande våra iakttagelser, bedömningar och rekommendationer.

I denna årsredogörelse gör vi en kortfattad sammanfattning av granskningen för nämnder och bolag. Framför allt kommenteras granskning där avvikelser finns och där förbättringsområden har identifierats.

Genom vår granskning bidrar vi till stadens utveckling, en ökad effektivitet samt att skapa ökad legitimitet och förtroende för Stockholm stads verksamheter.

Bosse Ringholm
Ordförande

Revisorsgrupp 3

Bengt Akalla
Ordförande

Revisorsgrupp 1

Bengt Leijon
Ordförande

Revisorsgrupp 2

Bedömningar av nämndernas verksamhet 2012 – Sammanfattning

Samlad bedömning

Vi har för år 2012 granskat om verksamheten inom nämnder, bolag och stiftelser sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Generella kriterier för granskning och bedömningar liksom det samlade resultatet av gjorda bedömningar, framgår av upprättade årsrapporter. Utöver årsrapporterna har också ett antal projekt-rapporter tagits fram under året, vilka sammanfattas i denna årsredogörelse.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Utifrån avrapporteringen i årsredovisningen bedöms resultatet i allt väsentligt vara förenligt med de mål fullmäktige fastställt. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Avvikelse mot god redovisningssed finns dock vad gäller redovisning av avsättningar. Utifrån genomförd granskning av nämndernas bokslut för år 2012 bedöms alla nämnder ha rättvisande räkenskaper.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar samtliga 30 nämnder och dess ledamöter ansvarsfrihet för nämndernas verksamhet år 2012. Vad gäller Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd riktar vi kritik i form av anmärkning för bristande styrning och ledning. Vi riktar även kritik i form av anmärkning mot överförmyndarnämnden för bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagens bestämmelser för god ekonomisk hushållning innebär bland annat att kommuner och landsting i sin budget ska ta fram mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning. Budgeten ska innehålla mål för såväl verksamheten som ekonomin. Fullmäktige har fastställt tre inriktningsmål. Dessa är verksamhetsövergripande och gäller för samtliga nämnder och bolag.

De tre inriktningsmålen är:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnads-effektiva

Kommunfullmäktige har dessutom formulerat 13 verksamhetsmål, vilka ska konkretisera inriktningsmålen. Kopplat till verksamhetsmålen har fullmäktige fastställt ett antal indikatorer. Utöver verksamhetsmålen har sex finansiella mål fastställts.

Vi har vid den årliga granskningen av stadens nämnder bedömt i vilken omfattning nämnderna bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges verksamhetsmål. Detta har bland annat skett genom att vi har granskat hur nämnderna har arbetat med kommunfullmäktiges verksamhetsmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. Stadsrevisionen bedömer att fullmäktiges inriktningsmål uppnås samt att två av verksamhetsmålen uppnås delvis och att övriga verksamhetsmål uppnås helt. De verksamhetsmål som har uppfyllts delvis är *Förskolor och skolor i Stockholms ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas* och *Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning*.

Stadsrevisionen konstaterar att de sex finansiella målen har uppfyllts helt.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens verksamhet har bedrivits enligt god ekonomisk hushållning samt att resultatet, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Nämndernas verksamhet

Vår granskning av nämnder och styrelser visar att det sammantaget inom granskade verksamheter finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll samt att redovisningen är rättvisande. Undantagna är Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd och överförmyndarnämnden. I samband med årets granskning vill vi lyfta fram ett antal iakttagelser beträffande några nämnder.

Revisorsgrupp 1

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden samt samordnar koncern- och bolagsgranskning. Gruppen behandlar också granskningar på kommunövergripande nivå samt där det finns behov av samordning eller likformighet när det gäller nämndernas verksamhet.

När det gäller kommunstyrelsens egen verksamhet, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden är vår bedömning att dessa har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

När det gäller kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll på en kommunövergripande nivå hänvisas till avsnittet ovan avseende den samlade bedömningen samt kommunstyrelsens årsrapport.

Revisorsgrupp 2

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kultur- nämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden.

När det gäller *idrottsnämnden* är vår bedömning att nämndens interna kontroll inte är helt

tillräcklig. Detta beror främst på brister gällande avtalshantering och kundfakturerings. Nämnden arbetar dock aktivt med att utveckla sina rutiner och processer i syfte att stärka den interna kontrollen. Vidare finns vissa brister när det gäller prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter under året.

Vidare är vår bedömning att *stadsbyggnadsnämndens* interna kontroll inte varit helt tillräcklig. Genomförd granskning av bygglovshanteringen visar att Plan- och bygglagens tidskrav, om att sökanden av bygglov ska få besked inom tio veckor, inte följs upp. Vår bedömning är att ca 30 % av granskade ärenden inte lett till beslut inom 10 veckor.

Beträffande *utbildningsnämnden* är vår bedömning att nämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Orsakerna härtill är att nämnden endast delvis bidrar till att fullmäktiges mål uppnås. Kunskapsmålen har delvis uppnåtts och nämnden redovisar också en negativ utveckling vad gäller kunskapsresultaten för grundskolan. Gymnasieskolan har en mer positiv utveckling. Nämndens arbete med att utveckla konkreta strategier för att vända utvecklingen är mycket angeläget. I genomförda granskningar under året har bl.a. framkommit brister vad gäller arbetet med särskilt stöd inom grundskolan. Nämndens ekonomiska resultat är dock tillfredsställande.

För övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar. En sammanställning av våra bedömningar för samtliga nämnder redovisas på sidan 7.

Revisorsgrupp 3

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden.

Vad gäller *Hässelby-Vällingby stadsdelnämnd* riktar vi kritik i form av en anmärkning för bristande styrning och ledning. Den huvudsakliga grunden för vårt ställningstagande utgörs av nämndens upprepade bristande budgetdisciplin. Vidare har nämnden inte helt nått upp till kommunfullmäktiges mål vad gäller hållbar livsmiljö och stadsmiljö samt ekonomiskt bistånd.

Vi riktar även kritik i form av anmärkning mot *överförmyndarnämnden* för bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll. Den främsta orsaken är nämndens upprepade budgetunderskott men även brister i målpuppfyllelse och intern kontroll. Handläggningstiderna för myndighetsutövningen har blivit längre. Kvalitetssäkringen av gode män har inte fungerat tillfredsställande och åtagande om att påbörja granskning av samtliga redovisningspliktiga ärenden under året har inte uppfyllts. Vi har även noterat att nämnden ännu inte har en fungerande rutin för den interna kontrollen.

För övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar. En sammanställning av våra bedömningar för samtliga nämnder redovisas på sidan 7.

Stadshuskoncernens bolag

Revisionskontoret har upprättat 15 granskningspromemorior för bolagen som underlag till lekmanarevisorernas granskningsrapporter. Lekmanarevisorerna har i enlighet med aktiebolagslagens 10 kap 14 § lämnat sina granskningsrapporter (50 stycken) till bolagsstyrelserna för vidarebefordran till årsstämmorna.

Lekmanarevisorerna har inte i någon granskningsrapport riktat kritik mot styrelsen eller VD. Under avsnitt Stadens bolag (sid 17) återfinns en översiktlig redovisning av lekmanarevisorernas granskningar.

Kommunalförbund

Revisionen av Storstockholms brandförsvärsförbund utförs av fem förtroendevalda revisorer från medlemskommunerna där Stockholms stad är representerad. Revisorerna biträds av en extern revisionsbyrå. Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse samt redogörelse för år 2012.

Stiftelser

De förtroendevalda revisorerna och de auktoriserade revisorerna i stiftelserna Barnens Dag och Stockholms Läns Äldrecentrum har lämnat sina revisionsberättelser för år 2012. Av dessa framgår bland annat att årsredovisningarna har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av stiftelsernas resultat och ställning. Vidare framgår att styrelseledamöterna inte har handlat i strid med stiftelselagen eller respektive stiftelses stiftelseurkund. Revisorerna för Stiftelsen Hotellhem i Stockholm beräknas lämna sin revisionsberättelse i april 2013.

Revisorernas bedömningar av facknämndernas verksamhet under år 2012

Nämnd	Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	Intern kontroll	Bokslut och räkenskaper
Kommunstyrelsen – egen verksamhet	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Servicenämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Exploateringsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Fastighetsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Idrottsnämnden	► Tillfredsställande	► Inte helt tillräcklig	► Rättvisande
Kulturnämnden – avseende kulturförvaltningen	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Kulturnämnden – avseende stadsarkivet	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Kyrkogårdsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Stadsbyggnadsnämnden	► Tillfredsställande	► Inte helt tillräcklig	► Rättvisande
Trafik- och renhållningsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Utbildningsnämnden	► Inte helt tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Arbetsmarknadsnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Socialnämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Äldrenämnden	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Överförmyndarnämnden	► Inte tillfredsställande	► Inte tillräcklig	► Rättvisande

Revisorernas bedömningar av stadsdelsnämndernas verksamhet under år 2012

Nämnd	Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	Intern kontroll	Bokslut och räkenskaper
Rinkeby-Kista	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Spånga-Tensta	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Hässelby-Vällingby	► Inte tillfredsställande	► Inte tillräcklig	► Rättvisande
Bromma	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Kungsholmen	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Norrmalm	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Östermalm	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Södermalm	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Enskede-Årsta-Vantör	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Skarpnäck	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Farsta	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Älvsjö	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Hägersten-Liljeholmen	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande
Skärholmen	► Tillfredsställande	► Tillräcklig	► Rättvisande

A photograph of two construction workers at a construction site. The worker on the left is standing, wearing a blue hard hat, a brown jacket, a high-visibility yellow vest, and blue gloves. He is looking towards the right. The worker on the right is crouching, wearing a yellow hard hat, a brown jacket, a high-visibility yellow vest, and red gloves. He is using a pair of pliers to work on a dense grid of steel reinforcement bars (rebar) that are arranged in a rectangular pattern. The background shows a wooden structure with some yellow markings, including the number '30'. The ground is concrete.

Övrig granskning

Stadsrevisionens årliga granskning består av grundläggande granskning och fördjupad granskning. Fördjupade granskningar genomförs ofta som särskilda projekt. Projekten kan beröra en eller flera nämnder. Det genomförs också ett antal fördjupade granskningar per nämnd som redovisas i respektive nämnds årsrapport. Några av de genomförda granskningarna lyfts fram nedan. Samtliga revisionsprojekt som genomförts under revisionsåret 2012 finns förtecknade i en av faktabrutorna. Övriga fördjupade granskningar redovisas närmare i respektive nämnds årsrapport.

Infrastruktur m.m.

Intern kontroll i entreprenader och byggprojekt

Stadsrevisionen har granskat om exploateringsnämnden har ett tillräckligt internkontrollarbete när det gäller skydd mot oegentligheter. Den samlade bedömningen är att nämnden bedriver ett förebyggande arbete när det gäller skydd mot oegentligheter men att detta arbete kan utvecklas, bl.a. vad gäller riskanalyser och seriositetskontroller. Den löpande kontrollen vid entreprenadgenomförandet är ett riskområde. Uppföljning av entreprenadgenomförandet utifrån avtalets föreskrifter samt bygglagkonsultens roll bör omfattas av återkommande riskanalyser och internkontrollrutiner. Väl fungerande kontroller inom detta område bör bidra till att risken för oegentligheter minskar. När det gäller seriositetskontroll bör samma kontroll som görs vid upphandlingstillfället göras regelbundet under avtalstiden.

Tryggheten i stadens parker

Stadsrevisionen har genomfört en granskning avseende om stadsdelsnämnderna och trafik- och renhållningsnämnden arbetar på ett tillfredsställande sätt med trygghetsskapande åtgärder när det gäller stadens parker. Granskningen visar att granskade stadsdelsnämnder i huvudsak har en tydlig styrning, kontroll och uppföljning av trygghetsarbetet i parkerna. System och rutiner som bättre fångar upp inträffade incidenter och allmänhetens känsla av otrygghet i parkerna bör dock utvecklas. Vidare visar granskningen att det finns en tydlig ansvarsfördelning och ett

fungerande samarbete i trygghetsarbetet mellan granskade stadsdelsnämnder och trafik- och renhållningsnämnden. Allmänheten bedöms ha möjlighet att påverka nämndernas trygghetsskapande åtgärder i parkerna via möjligheten att närvara vid samrådsmöten, genom medborgarförslag, genom funktionen för klagomåls- och synpunktshantering och genom lokala Brå.

Planering av kommunal service

i stadsutvecklingsområden

Stadsrevisionen har granskat hur behovet av kommunal service tillgodoses i planeringen och genomförandet av stadsutvecklingsområden. Med kommunal service avses här förskolor, grundskolor, äldreomsorg samt bostäder för personer med funktionsnedsättning. Granskningen har begränsats till att omfatta stadsutvecklingsområdena Haga-staden och Nordvästra Kungsholmen.

Granskningen visar att det finns ett fungerande samarbete mellan granskade nämnder i planeringen och genomförande av de båda stadsutvecklingsområdena. De synpunkter och önskemål som stadsdelsnämnderna samt utbildningsnämnden lämnat har tillgodosetts i detaljplanerna och exploateringsavtalen. När det gäller byggnation och planering av bostäder för personer med funktionsnedsättning uppnås inte kommunfullmäktiges ambition att fem procent av denna boendeform ska planeras in i större stadsutvecklingsområden.

Bygglov

Stadsrevisionen har granskat stadsbyggnadsnämndens hantering av bygglov. Det centrala i granskningen har varit att belysa och bedöma om stadsbyggnadsnämnden utifrån ny plan- och bygglag (PBL) arbetar på ett tillfredsställande sätt. Det gäller främst hur nämnden arbetar för att uppnå lagens tidskrav för besked om bygglov. Den samlade bedömningen är att styrning, uppföljning och kontroll inte är tillfredsställande. Bedömningen grundar sig främst på att nämnden inte följer upp PBL:s tidskrav om att sökanden av bygglov ska få besked inom tio veckor från komplett ansökan lämnats till beslut. Vidare har arbetsplatsbesök inte gjorts i tre ärenden som av förvaltningen bedöms

som komplicerade och tiden från det att ansökan inkommit till begäran om komplettering av ansökan varierar stort mellan handläggarna vid sektionerna. I tre av de granskade ärendena har komplettering begärts först efter fem, sex respektive sju månader.

Stadens trafiksäkerhetsprogram

Stadsrevisionen har genomfört en granskning avseende hur trafik- och renhållningsnämnden arbetar med trafiksäkerhetsfrågorna i enlighet med trafiksäkerhetsprogrammet. Den samlade bedömningen är att trafik- och renhållningsnämnden arbetar tillfredsställande med genomförande av åtgärder för ökad trafiksäkerhet. När det gäller uppföljning av de effekter genomförda åtgärder medfört och redovisning av kostnader för detta bör det utvecklas. I trafiksäkerhetsprogrammet anges att åtgärder ska konkretiseras och presenteras i årliga handlingsplaner där kostnader liksom förväntade effekter på antal dödade och svårt skadade ska beskrivas. Av nämndens åtgärdsplan 2012 framgår inte kostnader för de planerade åtgärder. De effekter som åtgärderna sammantaget förväntas ge anges inte heller i planen. Uppföljning av genomförda åtgärder enligt åtgärdsprogram 2011 har inte gjorts och redovisats till nämnden. Det finns ingen samlad dokumentation över genomförda åtgärder och vilka effekter dessa fått.

IT-verksamhet

Beslutsprocess och underlag inför införandet av gemensam IT-service, GS-IT

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av beslutsprocess och underlag i form av utredningar, m.m. inför införandet av gemensam IT-service, GS-IT med syfte att bedöma om kravställande och upphandling skett utifrån gällande lagstiftning och fullmäktiges intentioner vad gäller införandet av gemensam IT-service. Sammanfattningsvis bedöms att kommunfullmäktiges intentioner med införandet av GS-IT avspeglas i preciseringar i form av projektdirektiv, projektplaner, osv. Vidare bedöms upphandlingen vad gäller formalia vara i enlighet med lagen om offentlig upphandling och stadens policy på området. Granskningen visar dock att det funnits vissa brister vad gäller beslutsunderlaget. Outsourcing har ställts mot andra alternativ utifrån kostnads- och verksamhetssynpunkt när det gäller stadsdelsnämnderna men det har inte skett för facknämnderna och bolagen. Krav- och behovsanalys har inte genomförts i den omfattning som kommunstyrelsen beslutat. En mer utvecklad kommunikation och förankring i ett tidigt skede hade sannolikt också underlättat genomförandet.

E-tjänstprogrammet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning avseende E-tjänstprogrammet med syfte att bedöma om det sker en tillräcklig styrning och uppföljning av projekten och om de får avsedd effekt

Fakta

Revisionsrapporter

2012:3	Skolelevers ogiltiga frånvaro	2012:8	Uppföljning av verksamhet för personer med funktionsnedsättning
2012:4	Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas	2012:9	Stadens trafiksäkerhetsprogram
2012:5	Bygglov	2012:10	Uppföljningsgranskning av stadens upphandlingsverksamhet
2012:6	Tryggheten i stadens parker	2012:11	Granskning av E-tjänstprogrammet
2012:7	Planering av kommunal service i stadsutvecklingsområden	2013:I	Intern kontroll i entreprenader och byggprojekt

för medborgarna i enlighet med fullmäktiges intentioner. Den sammanfattande bedömningen är att de e-tjänster som införts överlag har bidragit till att uppfylla fullmäktiges inriktningsmål. Områden som behöver utvecklas är dock analysen av invånarnas behov samt uppföljningen av nyttan med tjänsten både vad gäller nyttan för stadens invånare och den egna verksamhetens effektivitet. Vidare görs bedömningen att E-tjänstprogrammet har en väl strukturerad styrning och uppföljning av de enskilda projekten när det gäller ansökan, beslut och genomförande.

Paraplysystemet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av den interna kontrollen avseende behörighetsrutiner för verksamhetssystemet Paraplyet och dess applikation för ekonomiskt bistånd. Granskningen visar att granskade nämnder inte till alla delar har tillräcklig intern kontroll i sin behörighetsadministration. Brister finns framför allt vad gäller systematisk uppföljning av behörigheter.

Barn och unga

Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas

Stadsrevisionen har granskat om kommunstyrelsen och nämnderna i sin styrning och uppföljning av verksamheterna har beaktat barnkonventionen och den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter på ett tillfredsställande sätt.

Granskningen visar att det saknas en tydlig struktur för hur arbetet med barnkonventionen och barnets rättigheter ska bedrivas och följas upp i staden. Det finns inget generellt beslut om barnkonventionen och barnets rättigheter och det finns ingen tydlig styrning via stadens budget. Stadens styrning av barnperspektivet i stadsplaneringen är inte konsekvent eftersom exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, som är viktiga aktörer i stadsplaneringen, inte omfattas av de mål, strategier och ansvar som stadens översiktsplan hänvisar till.

Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen

Stadsrevisionen har granskat skolornas arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en ändamålsenlig styrning och uppföljning inklusive stöd för skolornas arbete med elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som minst ska uppnås. Den samlade bedömningen är att det pågår aktiviteter för att utveckla styrningen centralt för att mer rikta stödet till de skolor som har flest elever som inte når kunskapsmålen. Även på skolnivå pågår arbete med att se över styrning och uppföljning i förhållande till nya läroplanen mm. Det finns dock angelägna utvecklingsområden framför allt vad gäller särskilt stöd. Granskningen visar att skolorna tillämpar bestämmelserna olika när det gäller gränsen för när insatser i form av

Revisionsrapporter fortsättning

- 2013:2 Samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa
- 2013:3 Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen
- 2013:4 Beslutsprocess och underlag inför införandet av gemensam IT-service, GS-IT
- 2013:5 Avvikelsehantering inom äldreomsorgen

särskilt stöd sätts in. Av granskningen framgår också att beslut om särskilt stöd i flera fall inte fattats på det formella sätt som nya skollagen föreskriver. Detta sammantaget gör att det finns en risk att eleven inte får sina individuella behov tillgodosedda. Skolorna behöver också följa upp de egna rutinerna så att pedagogiska utredningar görs och att åtgärdsprogrammen utvärderas kontinuerligt.

Skolelevs ogiltiga frånvaro

Stadsrevisionen har genomfört en granskning avseende rutiner för registrering, uppföljning och analys av ogiltig frånvaro, hur vårdnadshavare meddelas samt om åtgärder vidtas i enlighet med skollagen och centrala riktlinjer. I granskningen har också ingått att bedöma om nämnden har en samlad bild av skolpliktiga elever med hög ogiltig frånvaro oavsett hos vilken huvudman eleven går. Den samlade bedömningen är att några av de granskade skolorna inte har helt tillfredsställande rutiner för att registrera, följa upp, analysera och åtgärda frånvaron. De skolor i denna granskning som utmärker sig genom att ha låg ogiltig frånvaro, har också bra rutiner för registrering av frånvaro. Det gemensamma stödet till skolorna i arbetet med frånvaron behöver utvecklas i flera delar. Positivt är det projekt som startats upp med denna inriktning, men det behövs ett mer kontinuerligt stöd.

Utbildningsnämnden har inte en samlad bild av elevers ogiltiga frånvaro oavsett om eleven går i nämndens egna skolor eller hos annan huvudman

utan informationen begränsas till total ogiltig frånvaro för nämndens egna skolor.

Barngruppernas storlek

Stockholms stads kommunfullmäktige har uttalat en ambitionsnivå för barngruppernas storlek. Av stadens budget för 2012 framgår att antalet barn i grupperna, 1–3 år, inte bör vara fler än 14. Grupperna för de äldre barnen, 4–5 år, bör inte bestå av fler än 18 barn. Enligt skollagen ska barngrupperna ha en lämplig sammansättning och storlek och barnen ska erbjudas en god miljö. Den sammanfattande bedömningen är att granskade stadsdelsnämnder bedriver ett systematiskt arbete för att nå fullmäktiges intentioner avseende barngruppernas storlek. Konsekvensutredningar görs regelbundet för att följa upp och utvärdera barngruppernas storlek och sammansättning. Viss överinskrivning förekommer och orsakas till största del av att platsgarantin måste uppfyllas. Detta förekommer under begränsade perioder och kompenseras vid behov av ökad personalstyrka.

Samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en ändamålsenlig

samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting för att skapa effektivitet i arbetet med barn och unga med psykisk ohälsa. Sammanfattningsvis konstateras att det finns brister i samverkan som kan påverka effektiviteten i samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningen visar att det finns tydliga signaler i styrdokument och planer som påtalar vikten av att samverka samt målet för samverkan, men det saknas rutiner och handlingsplaner på praktisk nivå. Uppdragen för respektive aktör är relativt väl definierade men det finns områden med otydlighet, främst vad gäller vilka som ansvarar för de som inte är i behov av den specialiserade psykiatriska vården, d.v.s första linjens vård. Det finns ingen tydlig definition av psykisk ohälsa, men det finns en samsyn kring problemen och adekvata åtgärder. Däremot brister det i samsynen kring vem som ska göra vad. Samverkansforum finns och där diskuteras ofta problem och utvecklingsbehov, men det brister i handling. Det finns ett avvikelshanteringssystem för hantering av avvikelser gällande samverkan som administreras av KSL (Kommunförbundet Stockholms län) men systemet används i ringa omfattning.

Ensamkommande barn och ungdomar

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av handläggningen vid mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. I granskningen har ingått att bedöma om det finns system och rutiner

som stöd för handläggningen och en tillräcklig kontroll av verksamheten. Vidare om det finns en fungerande samverkan för att barnen ska få det stöd och den hjälp de behöver. Stockholms stad har tecknat en överenskommelse med migrationsverket om att ta emot ensamkommande barn och ungdomar som sökt asyl och är därmed en s.k. anvisningskommun. Migrationsverket har, för att minska sina handläggningstider för de ensamkommande barnen och ungdomarnas asylansökningar, periodvis infört s.k. anvisningsstopp. Till följd av Migrationsverkets rutiner kan en del av ankomstbarnen/ungdomarna inte alltid anvisas till andra kommuner och blir därför kvar i Stockholm och inom granskad nämnds ansvarsområde. Detta har inneburit att arbetsbelastningen ökat, vilket den befintliga organisationen har haft svårt att klara. Den sammanfattande bedömningen är de system och rutiner som utarbetats för att stödja ärendehandläggningen av de ensamkommande barn och ungdomar som sökt asyl i allt väsentligt tillämpas. Det ökade antalet ärenden kan samtidigt medföra en risk för att barnen inte får det stöd och den hjälp de behöver.

Äldreomsorg

Avvikelsehantering inom äldreomsorgen

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av om nämnderna har system och rutiner för avvikelshantering som bidrar till att säkerställa att äldre som är i behov av insatser ska få dessa med en god

kvalitet och en hög patientsäkerhet. Sammanfattningsvis bedöms att de granskade nämnderna saknar ett sammanhållet system för avvikelshantering som bidrar till att säkerställa att äldre som är i behov av insatser ska få dessa med en god kvalitet och en hög patientsäkerhet. Nämnderna behöver klargöra på vilket sätt avvikelser ska identifieras, hur de ska sammanställas och hur uppföljning ska ske av att de åtgärdas och tas tillvara i det förebyggande arbetet.

Parbogaranti

En granskning har genomförts av i vad mån nämnderna efterlever fullmäktiges beslut om parboendegaranti och ersättningsmodell för basservice inom äldreomsorgen. Granskningen visar att det är svårt att få fram fullständiga uppgifter om hur många par som ansökt och beviljats parboende. Anledningen till detta är att parboendena inte är registrerade på ett sätt att uppgifterna direkt går att hämta ur verksamhetssystemet. I äldreförvaltningens tillämpningsanvisningar är det inte tydligt angivet under hur lång period (och nivå) utföraren ska få ersättning, när det inte längre är aktuellt med parboende och den medflyttande måste bo kvar i vård- och omsorgsboende i väntan på annat boende. Enligt äldreförvaltningen kommer detta att tydliggöras i tillämpningsanvisningarna.

Avgifter inom äldreomsorgen

En granskning har genomförts av om stadsdelsnämnderna hanterar avgifterna inom äldreomsorgen på ett korrekt sätt i förhållande till fullmäktiges beslut och äldreförvaltningens tillämpningsanvisningar. Granskningen har även innefattat en kartläggning av om stadsdelsförvaltningarna upplever att det stöd och den samordning som äldrenämnden erbjuder i arbetet med att tillämpa avgiftssystemet är tillräckligt. Granskningen visar att behovet av utbildning i avgiftshantering är stort. Vidare visar granskningen att granskade stadsdelsnämnder inte har tillräcklig kontroll av att utförarnas avvikelserapportering är rättvisande. Det saknas tillförlitliga system för att kunna kontrollera detta. Det kan vara svårt för den enskilde att kontrollera avgiftsbeslutet, eftersom ett beräkningsunderlag inte bifogas. Även informationen på räkningen till den enskilde bör presenteras på ett sådant sätt att denne kan förstå hur debiterad avgift är framräknad. Underlagen behöver därför ses över avseende hur de kan göras mer tillgängliga.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Uppföljning av verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Stadsrevisionen har granskat om nämnderna följer upp att externa utförare bedriver en verksamhet i enlighet med avtal m.m. på ett tillfreds-

Fakta

Förtroendevalda revisorer 2011–2014

Bengt Akalla (M),

Håkan Apelkrona (MP)

Andreas Bjerke (C)

Ulf Bourker Jacobsson (M)

Bo Dahlström (S)

Jan Demuth (MP)

Barbro Ernemo (V)

Birgitta Guntsch (M)

Barbro Hedman (S)

Bengt Lagerstedt (M)

Bengt Leijon (M)

Sven Lindeberg (FP)

Ulla-Britt Ling-Vannerus (M)

Amanj Mala-Ali (S)

Lars Riddervik (M)

ställande sätt. Granskningen har avgränsats till LSS-insatserna bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet och har omfattat socialnämnden och tre stadsdelsnämnder. Socialnämnden ansvarar för de upphandlingar som sker enligt LOV och stadsdelsnämnderna ansvarar för de upphandlingar som sker enligt LOU. Socialnämnden har delegerat delar av uppföljningen till stadsdelsförvaltningarna. Granskningen visar att det finns skillnader i upphandlingsformerna när det gäller uppföljningen. De dagliga verksamheter som upphandlats enligt LOU följs upp och rapporteras årligen till stadsdelsnämnderna. Däremot visar granskningen att en liten del av de dagliga verksamheterna som socialnämnden upphandlat enligt LOV följs upp. Vidare visar granskningen att avtalsuppföljningen bör utvecklas så att den även omfattar en kontroll mot beställningen för att säkerställa en systematisk uppföljning och kvalitetssäkring av insatser och bistånd för personer med funktionsnedsättning

Avgifter för insatser inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om avgifter för personer som omfattas av LSS hanteras på ett korrekt sätt i förhållande till fullmäktiges beslut och socialförvaltningens tillämpningsanvisningar. Den samlade bedömningen av avgiftshanteringsprocessen är att den inte är effektiv på grund av att den är administrativt

krävande samtidigt som den inte i tillräcklig grad säkerställer att tillämpningsanvisningarna följs. Det finns en risk att det tillämpade avgiftssystemet inte i alla avseende garanterar en likabehandling och att staden i praktiken inte fullt ut får in avgifter i enlighet med tillämpningsanvisningarna.

Korttidstillsyn (KTT), en insats inom LSS

Korttidstillsyn är en LSS-insats som kan beviljas skolungdom över 12 år med funktionsnedsättning. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av korttidstillsyn enligt LSS vid fyra stadsdelsnämnder med syfte att bedöma om stadsdelsnämnderna lever upp till lagstiftningens krav och stadens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och om uppföljningen av avtalen med utförare är tillräcklig. Granskningen har bl.a. visat på brister i kvalitetskraven i samband med upphandling och avtalsskrivande. Avsaknad av kvalitetskrav för verksamheten vid upphandlingen har medfört att avtal inte följts upp. Granskningen visar också att nämndernas arbete kan förenklas, bland annat genom framtagande av en stadsgemensam avtalsmall för KTT och ett tydligare klagörande av vem som har ansvar för att följa upp utförarens verksamhet.

Bosse Ringholm (S)

Gun Risberg (S)

Siv Rodin (FP)

Michael Santesson (MP)

David Winks (KD)

Övrigt

Stadens upphandlingar

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av stadens upphandlingsverksamhet. Utifrån den uppföljande granskningen konstateras bland annat att det saknas konkreta målsättningar och systemstöd som möjliggör effektiv uppföljning och utvärdering av stadens upphandlingsverksamhet. Vidare bör stadsledningskontoret ha en aktivare roll när det gäller att få till stånd gemensamma upphandlingar. Med en mer utvecklad systematik mellan nämnder och mellan nämnder och serviceförvaltningen skulle också fler områden för gemensamma upphandlingar kunna identifieras. Granskningen visar också att det behövs ökad uppföljning och kontroll för att säkerställa att Lagen om offentlig upphandling efterlevs. Det är främst avseende kontroll av gränsen för direktupphandling och löpande seriositetsprövning som det brister.

Rättvisande räkenskaper

Under 2012 har fördjupade granskningar skett vad gäller kvalitet i redovisningen, redovisning av mervärdesskatt, lönehantering samt faktureringsrutiner.

På området redovisning och hantering av mervärdesskatt visar granskningen, som har omfattat 15 nämnder, att det finns vissa brister när det gäller hantering av ingående moms för leasing och representation. Kommunerna har rätt att erhålla

ersättning för, ur momssynpunkt, skattefria tjänsteköp från i första hand näringsidkare inom områdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning. När det gäller återsökning av denna ersättning kan förbättringar ske i några fall. Sammantaget visar granskningen att återsökning kan ske med ca 3,3 mkr.

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av lönehanteringen vid 15 nämnder. Genomförd granskning visar att vissa förbättringar kan ske bland annat vad gäller rutinerna för utbetalning av övertid och fyllnadstid.

Vidare har en granskning av kvaliteten i redovisningen genomförts på fem nämnder där även en granskning av förtroendekänsliga poster (resor, representation, konferenser etc.) ingått. Granskningen visar bland annat det finns vissa brister när det gäller att redovisa deltagare/syfte vid representation.

Stadsrevisionen har genomfört en granskning med syftet att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig när det gäller hantering av behörigheter i ekonomisystemet Agresso. Granskningen har omfattat 10 nämnder och visar bland annat det finns förbättringsområden när det gäller tilldelning och borttag av behörigheter i ekonomisystemet Agresso.

Sammanfattningsvis bedömer stadsrevisionen att den interna kontrollen är tillräcklig och att redovisningen i allt väsentligt är rättvisande för granskade områden.

Stadens bolag

Nedan redovisas en sammanfattning av lekman-revisorernas bedömning och kommentarer till de mest väsentliga granskningarna inom stadshuskoncernen. En särskild granskningspromemoria över årets lekmanrevision har överlämnats till respektive bolag. En redovisning av de auktoriserade revisorernas bedömning av bolagens interna kontroll och bokslut 2012 lämnas på sidan 19.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget beslutat att nämnder och bolagsstyrelser ska utarbeta en internkontrollplan i samband med att verksamhetsplanen/budgeten upprättas. Internkontrollplanen ska innehålla kontrollmoment av sådan art att tillförlitligheten i det befintliga systemet för intern kontroll kontrolleras.

Dotterbolagens arbete med intern kontroll har granskats med fokus på kvaliteten i den dokumenterade risk- och väsentlighetsanalysen och att kontrollaktiviteter enligt internkontrollplanen har genomförts. Sammanfattningsvis bedöms att bolagen har ett fungerande internkontrollarbete och att upptagna kontroller har genomförts enligt internkontrollplanerna.

Ekonomiskt och verksamhetsmässiga resultat

Bolagsstyrelserna ska enligt fullmäktiges och koncernstyrelsens beslut uppfylla ett antal bolagsspecifika ägardirektiv. Granskning har skett av hur

bolagen arbetar med ett urval av ägardirektiven. Vidare har en granskning skett av dotterbolagens tertialrapporter med inriktning på prognoser över resultat efter finansnetto. Moderbolaget har formaliserat ekonomi- och verksamhetsuppföljningen avseende dotterbolagen i integrerat ledningssystem (ILS). Sammanfattningsvis bedöms bolagens resultatprognoser vara tillförlitliga. Erforderliga beslut och nöjaktiga förklaringar finns till resultatavvikelser gentemot fullmäktiges resultatkrav. Vad gäller de bolagsspecifika ägardirektiven är den sammanfattande bedömningen att bolagen arbetar aktivt med att genomföra och uppfylla ägardirektiven.

Intern kontroll i byggprojekt

Revisionskontoret har granskat den interna kontrollen i två byggprojekt per bostadsbolag, det vill säga sammantaget sex projekt. Granskning har gjorts av dokumentationen i projekten, uppföljningen av projektet och hanteringen av ändrings- och tilläggsarbeten. Sammanfattningsvis bedöms bolagen ha tillräcklig intern kontroll i de sex projekt som granskats.

Lokaluthyrning

En granskning har genomförts av hur bostadsbolagen hanterar uthyrning av lokaler. Granskningen har särskilt inriktats mot hur fakturering av lokalhyra sker. Genomgång har också gjorts av den dokumentation som finns upprättad för respektive granskad

lokaluthyrning. De granskade uthyrningarna avser lokaler för restauranger och butiker. Sammanfattningsvis bedöms bolagen arbeta på ett i huvudsak tillfredsställande sätt med de uthyrningar av lokaler som granskats.

Upphandlingsverksamhet

Upphandlingsverksamheten har granskats vid två bolag, Stockholm Vatten AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB. Syftet med granskningen har varit att bedöma hur bolagens styrelser följer gällande lagstiftning och hur stadens upphandlingspolicy efterlevs. Sammanfattningsvis är bedömningen att bolagen har de policys, verktyg och den organisation som säkerställer att gällande lagstiftning följs. Dock finns förbättringsområden för att utveckla kvalitetssäkringen av upphandlingsverksamheten vilka framgår av respektive bolags granskningspromemoria.

Avtalsuppföljning

En granskning har genomförts av hur Stockholm Stads Bostadsförmedling AB och S:t Erik Markutveckling AB arbetar med uppföljning och kontroll av ingångna avtal. Enligt stadens upphandlingspolicy är det viktigt att staden uppfattas som en god avtalspart och beställare. Vidare anger policyn att staden ska följa upp och vidta åtgärder för att upprätthålla en hög lojalitet med de tecknade avtalen. Granskning har också skett vad gäller bolagens följsamhet mot tecknade avtal under perioden januari till augusti 2012. Sammanfattningsvis bedöms att bolagens uppföljning och kontroll av de granskade avtalen är tillräcklig. Vad gäller Bostadsförmedlingen kan avtalsförvaltningen förbättras genom att förvaltningen av avtalen sker centralt för bolaget.

De auktoriserade revisorernas bedömningar av bolagens interna kontroll och bokslut år 2012

	Intern kontroll	Delårsbokslut	Årsbokslut
2012			
Stockholms Stadshus AB (moderbolaget)	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholms Stadshus koncernen	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Bostadsförmedlingen	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Familjebostäder	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Micasa Fastigheter	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholm Business Region	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
SISAB	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stokab	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholm Globe Arena Fastigheter	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholm Parkering	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholm Vatten	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholms Hamnar	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholms Stadsteater	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Stockholms hem	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
St Erik Försäkring	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
St Erik Markutveckling	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
St Erik Livförsäkring	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande
Svenska Bostäder	► Tillräcklig	► Rättvisande	► Rättvisande

Granskningsrapporter lämnade av bolagens lekmannarevisorer:

Stockholms Stadshus AB
 AB Svenska Bostäder
 AB Stadsholmen
 IT-BO Stockholm AB
 Fastighets AB Burspråket
 Svenska bostäder L-Bolag I AB
 Fastighets AB Centrumhuset i Vällingby
 AB Familjebostäder
 AB Familjebostäder Fastighetsnät
 Hemmahamnen Kontor AB
 Hemmahamnen Bostad AB
 Fastighets AB Pendlaren
 AB Stockholms hem
 AB Stockholms hem Fastighetsnät
 Bostads AB Hammarbygård
 Västertorp Energi AB
 Fastighets AB Syl 3
 Asignalen Å 5 AB
 Asignalen S 5 AB
 Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)
 Stockholms Stads Bostadsförmedling AB
 Stockholm Vatten AB
 Stockholm Vatten VA AB
 Stockholms Hamn AB
 Nynäshamns Hamn AB

Stockholms Stads Parkeringsaktiebolag
 AB Stokab
 St:t Erik Kommunikation AB
 St:t Erik Fiber AB
 Stockholms Stadsteater AB
 Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
 Stockholmsarenan AB
 Stockholm Entertainment Distrikt AB
 Södra Byggrätten Globen AB
 Arena 9 Norra Fastigheten AB
 Stockholms Business Region AB
 Stockholm Visitors Board AB
 Stockholm Business Region Development AB
 Micasa Fastigheter i Stockholm AB
 St:t Erik Markutveckling AB
 Fastighets AB G-mästaren
 Fastighets AB Runda Huset
 Fastighets AB Charkuteristen
 Fastighets AB Styckmästaren
 Fastighets AB Tuben
 Fastighets AB Palmfelt Center
 Kylfacket förvaltning AB
 Fastighets AB Kylrummet
 St:t Erik Livförsäkring AB
 St:t Erik Försäkrings AB

Vårt uppdrag

På fullmäktiges uppdrag har vi granskat all verksamhet som bedrivs av Stockholm stads nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionssed. I granskningen har ingått att pröva om verksamheten inom nämnder, bolag och stiftelser sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, stiftelselagen, kommunala redovisningslagen och annan speciallagstiftning samt i enlighet med revisionsreglementet.

Vi är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Revisorsgrupp 1 ansvarar i huvudsak för kommunstyrelsen samt samordnar koncern- och bolagsgranskning. Revisorsgrupp 2 granskar stadens facknämnder och revisorsgrupp 3 granskar i huvudsak stadsdelsnämnderna.

Våra granskningar sammanfattas i *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser. Större granskningar redovisas i särskilda *projektrapporter*. En samlad bild av årets granskningar redovisas i denna *årsredogörelse*.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i *revisionsberättelse* för respektive nämnd där uttalande om ansvarsfrihet görs som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.